

پوخته

جوره‌کانی سارکوسیست بریتین له جوړه مشه‌خوری توره‌کرن دروستکهر له‌ناو شانه‌دا وه نه‌م‌جوړه مروناژله‌یه سهر به هوبه‌ی Apicomplexa په. سارکوسیست په‌کیکه له ههره بلاوترین مشه‌خوره که توشی ناژلی مالی دهبن وهه‌روه‌ها توشی ژماره‌یه‌کی زور له ناژله کیویه‌کان و ته‌یرو توال ته‌نانه‌ت توشی مروفیش دهبن. سهره‌رای گرنکی مه‌رو بزین وهک سهر‌چاوه‌ی گوشت له کوردستانی عراق، به‌لام زانیاریه‌کی که‌م به‌رده‌سته له سهر بلاوبونه‌وه‌ی جوړه‌کانی سارکوسیست که توشی نه‌م جوړه ناژله‌لانه دهبن.

نه‌م توپژینه‌وه‌یه نه‌نجام درا بو لیکولینه‌وه له ریژه‌ی بلاو بونه‌وه‌و شیوه‌ی دهره‌کی مشه‌خوره‌که، گورانکاری له پیکه‌ته شانه‌یه‌کاندا به چاو وه به وردبین وهه‌روه‌ها پیکه‌ته بوه‌لیه‌کانی جوړه‌کانی Sarcocysts له مهر و بزندا.

نمونه‌ی سورینچک له 400 سهر مه‌رو 600 سهر بزندا کوکرانه‌وه له ماوه‌ی مانگی گه‌لاویژی 2018 تاوه‌کو مانگی گه‌لاویژی 2019، نمومه وه‌رگیراوه‌کان پشکنینیان بو نه‌نجام درا به چاو وه به وردبین، سهره‌رای نه‌وه چنه‌ها ریگای ناسینه‌وه به‌کاره‌ات وه‌کو ناماده کردنی پارچه شانه بو وردبینی تیشکی و الکترونی و تکنیکی گه‌دیله‌یی.

نه‌نجامه‌کان دهریانخست که ریژه‌ی توشبون له 400 سهر مه‌ردا بریتی بو له 9.5٪ له 38 سهر مه‌ردا وه له 600 سهر بزندا به ریژه‌ی 8.8٪ له 53 سهر بزندا، دهرکه‌وت هه‌مو نه‌وئاژله‌لانه‌ی که به چاو و به ورد بین پشکنینیان بو نه‌نجام درابو توشببون به Sarcocysts. به گشتی 91 ناژهل له‌کوی 1000 ناژلی سهر‌براو و به ریژه‌ی 9.1٪ له مه‌رو بزندا توشببونه به Sarcocysts له ههردو جوړی به چاو و به ورد بین.

پشت به‌ستی به سیفه‌تی پیکه‌ته‌کان، تایبه‌تمه‌ندی خانه خوییه‌که، جوړی نه‌ندامه توشبووه‌که و زانیاریه‌کانی پیشوتر Sarcocysts بو دوو جور *S. gigantean* له مه‌ردا و *S. Moulei* له بزندا. هه‌روه‌ها پشکنین به ورد بین دهریانخست که Sarcocysts له ههردو ناژله‌لدا ههن وه له جوړه‌کانی *S. tenella* له مهر و *S. capracanis* له بزندا.

نه‌نجامی SEM، TEM رونیان کرده‌وه که سیفه‌ته‌کانی Sarcocysts هه‌مان نه‌و سیفه‌تانه‌ن که به چاو بینراون. هه‌روه‌ها نه‌نجامه‌کان دهریانخست که توره‌که‌کان (cysts) چهنده‌ها merozoite و، bradyzoite شیوه‌ی موزی تیدابو. Bradyzoite کان ناسرانه‌وه که دوو به‌رگیان هه‌یه و نه‌نجام

درا بو هوهر چوار جوره‌کانی sarcocyst وه هه‌مو نه‌و 20 مه‌رو بزنه‌ی که توشی نه‌م مشه‌خورانه بون.

به‌به‌کارهینانی زورکردنی جینی 18 S r RNA به‌به‌کارهینانی چوار پرایمه‌ر بو چوار جین به‌به‌کارهینانی تکنیکی PCR چوار قه‌باره‌ی جینی جیاوازمان ده‌سکه‌وت که بریتین له 850 و 1050 و 60 و 570 bp. به‌به‌راوردکردنی نه‌م چوار جوره که جیاکراونه‌ته‌وه به جوره‌کانی که له بانکی جینیدا هه‌یه NCBI ده‌رکه‌وت که به ریژه‌ی 99% له یه‌ک ده‌چن، به جیاوازییه‌کی زور که‌م. نه‌نجامی په‌ره‌سه‌ند و گه‌شه‌کردن ده‌ریخست که نه‌و Sarcocystes نه‌ی که تازه دوزراونه‌ته‌وه په‌یوه‌نده‌یه‌کی زوریان هه‌یه *S. gigantea*, *S. moulei*, *S. medusiformis*, لیره‌دا ده‌توانین نه‌و پیشنیاره بکه‌ین که مه‌رو بزنی وه‌ک دوو خانه‌خویی ناوه‌ندی بو *S. gigantean* له بزنی و *S. moulei* له مه‌ردا، وه‌ه‌روه‌ها توشبوی پیچه‌وانه روده‌دا و تایبه‌تمه‌ندی خانه‌خویی بو جوره‌کانی Sarcosist جیگای تیروانینو گومانه له نیستادا. وه‌ه‌روه‌ها بونی مشه‌خوری جوری *S. medusiformis* له بزندا بو یه‌که‌م جار تومار کرا له‌م توپژینه‌وه‌یه‌دا وه دلنیا‌بوینه‌وه له ریگه‌ی سیفه‌تو پیکه‌اته که‌ردیله‌یه‌کانیه‌وه.

نه‌متوپژینه‌وه‌یه ده‌ریخست که مه‌ر و بزنی وه‌ک سه‌رچاوه‌ی گوشت به‌کار دیت له هه‌ولیر و کوردستانی عراق وه‌پیشنیار ده‌که‌ین که پشکنین بکریت بو Sarcocysts که‌به ریژه‌یه‌کی زور توشی سه‌رچاوه‌ی گوشت ده‌بن وه‌ه‌روه‌ها توپژینه‌وه‌ی زیاتر نه‌نجام بدیریت به‌به‌کارهینانی تکنیکی جینی پیشکه‌وتو بو جیاکردنه‌وه‌ی جوره‌کان و په‌یوه‌ندی نیوانیان. نه‌متوپژینه‌وه‌یه به یه‌که‌م توپژینه‌وه‌ه‌ژمار ده‌کریت له سه‌ر 1 ITS بو مایتوکوندریا له نه‌خوشی Sarcocystists له مه‌رو بزندا له شاری سوران، هه‌ولیر ، عیراق.